

Notat

3. november 2016
KØP/FRA

Høringsnotat vedrørende forslag til lov om ændring af lov om Det Økonomiske Råd og Det Miljøøkonomiske Råd

Forslag til lov om ændring af lov om Det Økonomiske Råd og Det Miljøøkonomiske Råd har været i høring.

Lovforslaget har været sendt i høring i 22 myndigheder og organisationer. Endvidere har lovforslaget været offentliggjort på Høringsportalen.

Finansministeriet har modtaget 10 høringssvar, hvoraf 9 indeholder bemærkninger til lovforslaget.

1. Generelle bemærkninger

De afgivne høringssvar er generelt positive over for etableringen af et produktivitetssråd i regi af Det Økonomiske Råds formandskab.

Lovforslaget lægger også op til en justering af sammensætningen af Det Økonomiske Råd. I de afgivne høringssvar afvises ikke repræsentation af tænketanke, men der er også andre ønsker til repræsentation.

Endelig er der tilslutning til en formalisering af følg eller forklar-princippet.

2. Konkrete bemærkninger

Til lovforslagets § 1 nr. 1 og nr. 5 angående vurderingen af finanspolitikken

Formandskabet for De Økonomiske Råd finder det meget relevant at ændre formuleringerne i loven, så det klargøres – og i overensstemmelse med praksis – at det er formandskabet og ikke Det Økonomiske Råd, der vurderer målopfyldelsen i finanspolitikken.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Til lovforslagets § 1, nr. 3 og nr. 4 angående sammensætningen af Det Økonomiske Råd og Det Miljøøkonomiske Råd

Formandskabet for De Økonomiske Råd finder det relevant, at medlemmer af Det Økonomiske Råd (og Det Miljøøkonomiske Råd) repræsenterer relevante og vægtige institutioner i det danske samfund, og at medlemmernes bidrag bygger på faglig indsigt. Formandskabet opfordrer dog til, at det nøje overvejes, om tænketanke skal indskrives i medlemskredsen for De Økonomiske Råd ved navns næv-

nelse. Formandskabet foreslår som et alternativt, at AE skrives ud af loven, og at de repræsenterede arbejdsgiverorganisationer og lønmodtagerorganisationer hver udpeger én tænketank. Alternativt foreslår formandskabet, at Folketingets præsidium kan udpege de to relevante tænketanke.

Dansk Byggeri støtter, at CEPOS bliver medlem af Det Økonomiske Råd.

DA kan principielt ikke støtte, at CEPOS tildeles en arbejdsgiverplads, og peger på, at den vakante plads bliver givet til TEKNIQ Installatørernes Organisation.

Dansk Energi udtrykker ønsker om at blive tildelt selvstændig indstillingsret til et medlem af Det Miljøøkonomiske Råd med henvisning til de seneste 16-17 års udvikling inden for energibranchen. I dag har Dansk Energi fælles indstillingsret sammen med Dansk Fjernvarme, Dansk Vand- og Spillevandsforening (DAVA) og Dansk Affaldsforening (fusion af RenoSam og Affald Danmark).

Kommentar:

Med lovforslaget lægges der op til et tilvalg (af CEPOS), og ikke et fravalg (af AE). Begge tænketanke lever op til kravet om at være vægtige institutioner, der kan bidrage med egen faglige indsigt. CEPOS er veletableret debattør i den økonomisk-politiske debat og kan ses som en naturlig pendant til AE. De to tænketanke har med hver deres ideologiske udgangspunkt en fremtrædende plads i den økonomisk-politiske debat, og det er forventningen af repræsentation af begge tænketanke vil kunne styrke debatten i Det Økonomiske Råd.

Det Økonomiske Råd har gennem tiderne været domineret af repræsentanter for de vigtigste erhvervs- og arbejdsmarkedsorganisationer, men som det er beskrevet i lovforslaget har den økonomiske debat ændret karakter, og det gør det naturligt, at tænketanke med tilstrækkelig bredde og faglighed kan sidde i Det Økonomiske Råd. Hørings svar modsætter sig ikke dette, men peger på, at udpegningen eventuelt kan ske på en anden måde. Det er i den forbindelse ikke oplagt, at tænketanke skal udpeges af arbejdsmarkedets parter. AE må i den forbindelse betragtes som en del af fagbevægelsens repræsentation i Det Økonomiske Råd, men CEPOS er ikke organisatorisk forankret hos arbejdsgiversiden i Det Økonomiske Råd. Det er heller ikke oplagt, at Folketingets præsidium ville være bedre til at vurdere tænketankes faglighed og betydning i den økonomisk-politiske debat. Derfor fastholdes det at indskrive de repræsenterede tænketanke direkte i loven. Hvis disse tænketanke over tid skulle vise sig at ændre fokus, blive mindre fagligt funderet eller andet, der kunne sætte spørgsmålstegn ved deres repræsentation, måtte det indgå i fremtidige overvejelser af sammensætningen.

Den ledige plads i Det Økonomiske Råd skyldes, at HTS Handel, Transport og Service ikke længere eksisterer som organisation. Pladsen har stået tom siden 2008, og der har ikke tidligere været udtrykt ønske om at besætte pladsen med en anden arbejdsgiverorganisation. DA's forslag indebærer, at arbejdsgiverrepræsentationen vil blive udvidet med TEKNIQ. Regeringen finder, at CEPOS fylder mere i den offentlige debat, og fastholder, at den ledige plads gives til CEPOS.

Med hensyn til Dansk Energis anmodning om at få selvstændig indstillingsret til en plads i Det Miljøøkonomiske Råd vil regeringen overveje dette i den videre proces.

Til lovforslagets § 1, nr. 5 angående overvågning af produktivitetsudviklingen.

Formandskabet for De Økonomiske Råd er indstillet på at løfte opgaven vedrørende produktivitetsovervågning, men bemærker, at metodegrundlaget vedrørende effektivvurderinger af produktivitetsfremmende forslag ikke er så veludbygget.

Akademikerne fremhæver forskning, udvikling og uddannelse som nogle af de primære drivkræfter bag produktivitetsudviklingen. Akademikerne ønsker, at eksperter inddrages, herunder den viden om løndannelsen, som arbejdsmarkedets parter sidder med.

Danske Regioner foreslår, at der i lovforslaget tilføjes en formulering, der sikrer, at effektmål inddrages som supplement til de traditionelle produktivitetsopgørelser både når det gælder overvågning, analyser samt fremadrettede tiltag.

LO og FTF er generelt positiv over for, at opgaven placeres hos Det Økonomiske Råd. LO og FTF bemærker, at arbejdet forankres i formandskabet for at sikre uafhængighed, men opfordrer til et rådets medlemmer inddrages i arbejdet for at sikre input til analyser.

Dansk Byggeri bakker op om det skærpede og vedvarende fokus på produktivitet og opfordrer til, at formandskabets produktivitetsanalyser og anbefalinger bliver genstand for debat i Det Økonomiske Råd.

KL bemærker, at det har stor værdi, at centrale parter kan mødes og føre en faglig diskussion, og opfordrer på den baggrund til, at Produktivitetsrådets årlige rapporter gøres til genstand til diskussion i Det Økonomiske Råd.

Kommentar:

Formandskabet får tilført opgave vedrørende overvågning af produktivitetsudviklingen, blandt andet fordi de i forvejen har stor ekspertise i at udføre økonomiske og statistiske analyser af høj kvalitet. Heri ligger også en forventning om, at formandskabet kan bidrage med metodeudvikling på området.

Det bemærkes i den forbindelse, at valget af konkrete analyseområder fastlægges af formandskabet. Effektivvurderinger er en del af den overordnede opgavebeskrivelse og heri indgår også muligheden for at beskæftige sig med effektmål i forhold til den offentlige sektors produktion.

Med hensyn til at inddrage andre eksperter fremgår det som en mulighed i bemærkningerne til lovforslaget, herunder i forhold til arbejdsmarkedets parter. Det fremgår også i bemærkningerne, at formandskabet skal respektere den rolle, som arbejdsmarkedets parter har i forhold til løndannelsesprocessen.

Med lovforslaget styrkes rammerne for analyser og vurderinger af produktivitetsudviklingen, men begrænser ikke Det Økonomiske Råds opgaver og hidtidige funktion. Det vil således være na-

turligt, at forskellige emner vedrørende produktivitet fortsat drøftes i Det Økonomiske Råd, og formandskabet vil også have mulighed for at lade analyser indgå i de sædvanlige rapporter til Det Økonomiske Råd, men vil dog skulle publicere analyserne og anbefalingerne i en årlig offentligt tilgængelig rapport.

Hørings svarene giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Til lovforslagets § 1 nr. 6 om følg eller forklar-princippet

Formandskabet for De Økonomiske Råd finder det meget relevant, at der indføres en formel følg-eller-forklar-forpligtelse i relation til formandskabets finanspolitiske vurderinger og anbefalinger. Formandskabet er derimod ikke enig i, at denne forpligtelse skal begrænses til vurderinger relateret til budgetlovens korrektionsmekanisme og bestemmelser om exceptionelle omstændigheder. Formandskabet foreslår derfor, at den formelle følg-eller-forklar-forpligtelse bør gælde alle elementer af formandskabets overvågning af finanspolitikken i medfør af lovforslagets § 3 stk. 5.

Akademikerne mener, at introduktionen af et følg-eller-forklar-princip kan styrke åbenheden om Finansministeriets vurdering af den finanspolitiske situation, samt om hvilke beregningstekniske forudsætninger der ligger til grund for deres vurderinger af forskellige politiktiltag.

Kommentar:

De lande, der deltager i finanspagten, herunder Danmark, er forpligtet til at efterleve et følg-eller-forklar-princip for de vurderinger fra de nationale finanspolitiske råd (i Danmark DØR), som vedrører de respektive nationale budgetloves korrektionsmekanismer og bestemmelser om exceptionelle omstændigheder. Det er denne konkrete forpligtelse, der nu lægges op til at formalisere og lovfæste med lovforslaget med henblik på at bringe dansk lov i overensstemmelse med finanspagten. Lovforslagets § 1 stk. 6. er derfor afgrænset i overensstemmelse med finanspagtens krav, således at den hverken indfører nye forpligtelser, udover hvad der allerede følger af finanspagten, eller fører til ændring af nuværende praksis.

Lovforslaget ændrer altså ikke på den praksis, der længe har eksisteret, for, at regeringen helt naturligt generelt udtaler sig om formandskabets vurderinger og anbefalinger – det gælder både forhold vedrørende budgetloven og andre sager.

Det er desuden centralt for regeringen, at der er fuld gennemsigtighed i Finansministeriets regnemetoder. Disse er allerede grundigt dokumenteret blandt andet på Finansministeriets hjemmeside.

Hørings svar giver ikke anledning til ændringer i lovforslaget.

Følgende myndigheder og organisationer er blevet hørt:

De Økonomiske Råds formandskab, Erhvervs- og Vækstministeriet, KL, Danske Regioner, Danmarks Nationalbank, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Landsorganisationen i Danmark, Akademikerne, DI, Håndværksrådet, Landbrug & Fødevarer, Dansk Erhverv, Forbrugerrådet Tænk, Finansrådet, FTF, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, særligt sagkyndig Torben M. Andersen, særligt sagkyndig Mette Ejrnæs og særligt sagkyndig Helena Skyt Nielsen samt Konkurrencerådet og CEPOS.

Følgende myndigheder og organisationer har haft bemærkninger til lovforslaget:

Formandskabet for De Økonomiske Råd, Akademikerne, Danske Regioner, Dansk Energi, LO, FTF, Dansk Byggeri, KL og DA.

Følgende har svaret, men havde ingen bemærkninger:

Erhvervs- og Vækstministeriet.